

Θοδωρής Μαράκης

Κέρδη από τη μια, συμπίεση των μισθών από την άλλη

Καθώς οι κεντρικοί τραπεζίτες από όλο τον κόσμο συγκεντρώνονταν στο Τζάκσον Χολ του Ουαϊόμινγκ για την ετήσια συνάντησή τους, με αντικείμενο τις εξελίξεις που επηρεάζουν το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και τη νομισματική πολιτική, δημοσιεύθηκαν τα στοιχεία για τα εταιρικά κέρδη στις ΗΠΑ κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2026. Και τα στοιχεία ήταν πραγματικά εντυπωσιακά.

Τα εταιρικά κέρδη στις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 401 δισ. δολάρια το δεύτερο τρίμηνο του 2026, ανεβάζοντας το συνολικό τους ύψος στο ιστορικό ρεκόρ των 4,3 τρισ. δολαρίων – σχεδόν 23% υψηλότερα σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2025.

Παράλληλα, το μεικτό περιθώριο κέρδους -ο λόγος των κερδών προς τις πωλήσεις- ανήλθε στο 19,4%, το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί στις ΗΠΑ από τη δεκαετία του 1940.

Σε ένα πράγμα συμφωνούν τόσο οι καπιταλιστές όσο και οι μαρξιστές: τα κέρδη έχουν καθοριστική σημασία.

Τι βρίσκεται, λοιπόν, πίσω από αυτή την εντυπωσιακή ανάκαμψη των αμερικανικών εταιρικών κερδών; Φαίνεται ότι πρόκειται για έναν συνδυασμό παραγόντων: τις επιθετικές αυξήσεις τιμών από τις επιχειρήσεις μετά το τέλος της πανδημίας, τις τεράστιες επενδύσεις

σε υποδομές τεχνητής νοημοσύνης, που αποφέρουν υψηλά κέρδη στις εταιρείες που κατασκευάζουν κέντρα δεδομένων, παράγουν μικροκυκλώματα και προμηθεύουν τον υπόλοιπο εξοπλισμό της έκρηξης της AI, καθώς και τις φορολογικές ελαφρύνσεις του Τραμπ για τις επιχειρήσεις.

Οι φορολογικές αυτές περικοπές έχουν προσθέσει σχεδόν 50 δισ. δολάρια στα μετά φόρων κέρδη των 100 μεγαλύτερων αμερικανικών εταιρειών. Την ίδια στιγμή, οι κατασκευαστές υλικού και μικροκυκλωμάτων -οι «πωλητές» της έκρηξης της τεχνητής νοημοσύνης- έχουν καταγράψει ραγδαία αύξηση κερδών, με τα κέρδη του τεχνολογικού κλάδου να αυξάνονται κατά περισσότερο από 65% σε ετήσια βάση.

Καθοριστικός παράγοντας, ωστόσο, για την άνοδο των κερδών υπήρξε και η γενικευμένη συμπίεση των μισθών. Ενώ τα προ φόρων κέρδη ως ποσοστό του εθνικού εισοδήματος έφτασαν το 18% -το υψηλότερο ποσοστό από τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια- το μερίδιο των εργαζομένων, μέσω μισθών και παροχών, υποχώρησε στο 60%, το χαμηλότερο επίπεδο από τη δεκαετία του 1950.

Οι διευθύνοντες σύμβουλοι των μεγαλύτερων αμερικανικών επιχειρήσεων που απασχολούν χαμηλόμισθους εργαζομένους είδαν τις αμοιβές τους να αυξάνονται κατά 41% μεταξύ 2019 και 2025. Αντίθετα, οι αποδοχές του μέσου εργαζομένου αυξήθηκαν μόλις κατά 21% - λιγότερο από την αύξηση των τιμών, η οποία έφτασε το 26% την ίδια περίοδο.

Όπως έγραψαν οι Financial Times: «Οι εργαζόμενοι χάνουν σταδιακά την επιρροή τους στις αμερικανικές επιχειρήσεις από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, καθώς η συνδικαλιστική πυκνότητα έχει μειωθεί και οι εταιρείες αναθέτουν ολοένα και περισσότερες εργασίες σε εξωτερικούς εργολάβους».

Ωστόσο

Οι εταιρείες AI και οι hyperscalers προσφεύγουν ολοένα περισσότερο στον δανεισμό για να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις τους. Σύμφωνα με τη Morgan Stanley, οι εταιρείες είχαν ήδη αντλήσει 217 δισ. δολάρια από τις αγορές χρέους πέρυσι. Μέχρι τα μέσα Αυγούστου του 2026 είχαν ήδη υπερδιπλασιάσει το ποσό αυτό, εκδίδοντας χρέος ύψους 445 δισ. δολαρίων, ενώ η συνολική έκδοση χρέους αναμένεται να προσεγγίσει τα 600 δισ. δολάρια μέσα στο έτος.

Πρόκειται για ποσό μεγαλύτερο από τους συνδυασμένους προϋπολογισμούς των αμερικανικών υπουργείων Δικαιοσύνης, Μεταφορών και Παιδείας για το 2026. Τα σχέδια για μελλοντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες αντιστοιχούν περίπου στο 3% του αμερικανικού ΑΕΠ ετησίως έως το 2030 – ποσοστό μεγαλύτερο από τον ετήσιο ρυθμό πραγματικής ανάπτυξης ολόκληρης της οικονομίας.

Η BCA εκτιμά ότι οι εταιρείες AI θα πρέπει να παράγουν έσοδα ύψους 10 τρισ. δολαρίων ετησίως μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν τις κεφαλαιουχικές δαπάνες που πραγματοποιούνται σήμερα — ποσό περίπου ισοδύναμο με τις συνολικές ετήσιες παγκόσμιες δαπάνες για τρόφιμα ή υγειονομική περίθαλψη!

Η χρήση της AI μπορεί να γίνεται θεαματικά φθηνότερη, αλλά, αν οι οικονομικές αποδόσεις δεν καταφέρουν να συμβαδίσουν με το κόστος κατασκευής των υποδομών, οι επενδυτές μπορεί σύντομα να διαπιστώσουν ότι η έκρηξη της τεχνητής νοημοσύνης δημιουργεί μεν τεράστια έσοδα, όχι όμως και αντίστοιχα κέρδη.

Με μαρξιστικούς όρους, αυτή η τεράστια αύξηση των κεφαλαιακών επενδύσεων οδηγεί σε **άνοδο της οργανικής σύνθεσης του κεφαλαίου** – δηλαδή στην αύξηση του λόγου του κεφαλαίου που επενδύεται σε μέσα παραγωγής προς το κεφάλαιο που δαπανάται για την απασχόληση εργαζομένων. **Η τάση αυτή θα έπρεπε να ασκεί πτωτική πίεση στο ποσοστό κέρδους.**

Μέχρι στιγμής, όμως, η επίδρασή της έχει αντισταθμιστεί από την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης της εργασίας. Έτσι, η εταιρική κερδοφορία -το κέρδος σε σχέση με το επενδεδυμένο κεφάλαιο- έχει αυξηθεί, αν και πολύ λιγότερο από τη συνολική μάζα των εταιρικών κερδών.

Αυτό όμως ιστορικά και μαθητικά εξακριβωμένο **δεν μπορεί να συνεχίζεται στο διηνεκές**, μια και πρόκειται για τη **βασική αιτία των κρίσεων του καπιταλισμού.**

Επομένως, η ετυμηγορία για την επιτυχία της έκρηξης της AI δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, ενώ η πιθανότητα μιας χρηματιστηριακής κατάρρευσης των μετοχών που συνδέονται με την τεχνητή νοημοσύνη παραμένει υψηλή. Παρ' όλα αυτά, η αισιοδοξία κυριαρχεί – όχι μόνο μεταξύ των εταιρειών AI, των hyperscalers και των χρηματιστηριακών επενδυτών, αλλά και στους διεθνείς οικονομικούς θεσμούς και στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Αλλά πάντα οι καπιταλιστές και οι κυβερνήσεις τους κυριαρχούνταν από ευδαίμονα αισιοδοξία πριν η κρίση τους βρει στα κεφάλια! Ατέλειωτα τα παραδείγματα.

Από την άλλη

Οι αυξανόμενες αποδόσεις των ομολόγων μακροπρόθεσμης διάρκειας αποτελούν παγκόσμιο φαινόμενο, που έχει τις ρίζες του στην **όλο και μεγαλύτερη ανησυχία για τα δημοσιονομικά των κρατών. Ωστόσο, οι ΗΠΑ έχουν ηγηθεί αυτής της κατάρρευσης της δημοσιονομικής υπευθυνότητας. Ως εκ τούτου, φέρουν δυσανάλογα μεγάλη ευθύνη για την εξεύρεση λύσεων.**

Οι υψηλότερες αποδόσεις δεν αποτελούν απλώς ένδειξη επίμονων δημοσιονομικών υπερβολών. Θα μπορούσαν επίσης να σηματοδοτήσουν την αρχή μιας δραματικής οικονομικής κατάρρευσης.

Έτσι

Η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί «κλασική φούσκα» που πλησιάζει στο **σημείο κατάρρευσης** προειδοποίησε ο δισεκατομμυριούχος Ρέι Ντάλιο, λόγω της ανόδου των επιτοκίων και της ανάγκης μετατροπής του πλούτου σε ρευστό.

Μιλώντας στο συνέδριο Forbes Global CEO στη Σιγκαπούρη την Τετάρτη (7 Οκτωβρίου), ο Ντάλιο ανέφερε ότι **λαμβάνονται τεράστια δάνεια για τη χρηματοδότηση της τεχνητής νοημοσύνης.**

Καθώς τα επιτόκια συνεχίζουν να ανεβαίνουν, φτάνουμε στο σημείο όπου η φούσκα αρχίζει να σκάει.

«Βρισκόμαστε στο στάδιο του κύκλου που προηγείται αυτού του σημείου, αλλά το πλησιάζουμε», δήλωσε ο ιδρυτής της Bridgewater Associates. «Πιστεύω ότι είμαστε κοντά σε αυτό».

Οι δηλώσεις του έρχονται τη στιγμή που **οι τεχνολογικοί κολοσσοί δαπανούν εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια για την τεχνητή νοημοσύνη —χρηματοδοτώντας τις επενδύσεις όλο και περισσότερο μέσω δανεισμού—** και ενώ τα κέρδη της αγοράς συγκεντρώνονται σε ελάχιστες μετοχές.

Οι αποδόσεις των ομολόγων παγκοσμίως έχουν εκτιναχθεί στα υψηλότερα επίπεδα των

τελευταίων δεκαετιών, αυξάνοντας το κόστος χρηματοδότησης των τεράστιων επενδύσεων που απαιτούνται για τη δημιουργία υποδομών τεχνητής νοημοσύνης.

Η κρίση και η εξωκοινοβουλευτική αριστερά (εξ-αρ)

Άρα η κρίση έρχεται με μεγάλα βήματα! Με ακραία φαινόμενα μοιάζουν τα μεγέθη που προετοιμάζουν τον ερχομό της. Όλα μαρτυρούν ότι θάνατο βαθιά, σκληρή και ανελέητη για τα λαϊκά στρώματα, την ίδια στιγμή που οι καπιταλιστές θα συνεχίζουν να πλουτίζουν!

Σ' εμάς, την εξ-αρ, (στην οποία ο γράφων υπηρετεί για κάμποσες 10ετίες) είναι και ήταν πάντοτε η αγαπημένη μας πρόβλεψη η επερχόμενη κρίση του καπιταλισμού, με "αδιάσειστα" στοιχεία τα οποία δανειζόμαστε από τους αστούς κονδυλοφόρους, από τους οργανισμούς του κεφαλαίου, όπως ΔΝΤ και Παγκόσμια Τράπεζα κλπ και τελικά με αυτά και με κείνα η κρίση ερχόταν!

Σημειώστε ότι η πρόβλεψη για τον ερχομό της εκάστοτε κρίσης ήταν ένα από τα λίγα πολιτικά ζητήματα στα οποία οι πολυδιασπασμένες οργανώσεις της εξ-αρ συμφωνούσαν, εν πολλοίς και εν ολίγοις! Περιμέναμε και περιμένουμε την κρίση σαν το Μεσσία που θα μας γλυτώσει από τις μεγάλες μας αμαρτίες ή πιο καλά σαν την ανάσταση του Λαζάρου.

Όμως και όπως όλοι γνωρίζουμε ο καπιταλισμός επέζησε των απανωτών κρίσεων, ζει και βασιλεύει και προετοιμάζεται για την κρίση την οποία και μεις μαζί μ' αυτόν προβλέπουμε. Ξεπέρασε τις κρίσεις του με την αμέριστη βοήθεια της σοσιαλδημοκρατίας και της σταλινικής αριστεράς και από τις παθογένειες και τη χρόνια αδυναμία κύρια της αντισταλινικής αριστεράς. Και μάλιστα όπου ανετράπη επανήλθε, - χωρίς "να σπάσει μύτη", επειδή για τη επαναφορά του φρόντισε το σταλινικό γραφειοκρατικό καρκίνωμα - δριμύτερος, εφαρμόζοντας ακραίες νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Αλλά το αφήνω γιατί δεν είναι το θέμα μου.

Η κρίση που μας έρχεται σύμφωνα με τις προβλέψεις "αστών και προλετάρων" και όπως πολύ σωστά επισημαίνει ο προαναφερόμενος διορατικός δισεκατομμυριούχος:

"Βρισκόμαστε στο στάδιο του κύκλου που προηγείται αυτού του σημείου, (ΣΣ της κρίσης) αλλά το πλησιάζουμε". Και "Πιστεύω ότι είμαστε κοντά σε αυτό".

Και για μια ακόμη φορά στην σύγχρονη ιστορία της η αριστερά, (διεθνής και εγχώρια) τόσο η κοινοβουλευτική - όπου αυτή συμβαίνει να βρίσκεται - όσο και η πανταχού, σχεδόν, παρούσα εξ-αρ δεν είναι σε θέση να δώσουν στο σάπιο καπιταλισμό το τελειωτικό χτύπημα.

Γιατί βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης για διαφορετικούς λόγους.

Και καλά η κοινοβουλευτική αριστερά, “έπαιξε και έχασε” κατ’ επανάληψη και είναι πλέον **αναξιόπιστη** και έχει πλέον ιστορικά αποδείξει την πολιτική της αδυναμία να δώσει προοπτική στους αγώνες των εργαζομένων, όπου είναι το πιο πιθανό να φέρει ο ερχομός της κρίσης. Έτσι για μια ακόμη φορά κάτω από την ηγεσία της, οι αγώνες θα υποχωρήσουν βαθμιαία με ήττα του κινήματος. Δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρξει συμπόρευση στην προοπτική της ανατροπής και του σοσιαλισμού, γιατί ο σταλινικού τύπου “σοσιαλισμός” που υιοθετεί κατέρρευσε. Αλλά εδώ σταματώ μια και δεν είναι το θέμα μου.

Γι αυτό

Αν η κρίση – που με τόση ευδαιμονία προβλέπουμε και αγωνία περιμένουμε – μας βρει (εξ-αρ) στην κατάσταση που σήμερα βρισκόμαστε, στην καλύτερη περίπτωση αν το κίνημα αντιδράσει με αγώνες, τότε είναι πιθανό να φέρει αισιοδοξία και να αναστήσει του παλιούς συντρόφους και να μας φέρει μια σχετική ανάπτυξη και στη χειρότερη, αν δεν έχουμε αγωνιστική αντίδραση του κινήματος, επειδή η βαθειά κρίση μπορεί να το παραλύσει, τότε θα “μας πάρειχωρίς να μας σηκώσει” χάνοντας μέλη που με κόπους είχαμε κερδίσει το προηγούμενο διάστημα.

Είναι κατανοητό ότι και στη μια και στην άλλη περίπτωση το κίνημα θα μας γυρίσει την πλάτη ή θα μας ακούσει με συμπάθεια χωρίς να δώσει σημασία στα λεγόμενά μας, μια και η ανταγωνιστική πολυδιάσπασή μας δίνει εικόνα στα μάτια των εργαζομένων αφερέγγυα.

Γι αυτό, αν θέλουμε να ακουστεί η φωνή μας και να μας πάρει στα σοβαρά το εργατικό – λαϊκό κίνημα και με αυτή την έννοια να παίξουμε κάποιο σοβαρό ρόλο στους αγώνες αντίστασης του κινήματος, χρειάζεται, είναι αναγκαίο να διορθώσουμε την εικόνα μας, κάνοντας τώρα την επαναστατική ανατροπή στις γραμμές μας **με τολμηρό πρώτο βήμα για την εξάλειψη της πολυδιάσπασης.**

Προβλέπω σημαίνει ότι προετοιμάζομαι για να αντιμετωπίσω τα προβλεπόμενα. Με τόλμη χρειάζεται **να σπάσουμε από τη ρουτίνα ή καλύτερα από τον επαναστατικό συντηρητισμό** που μας θέλει να τριγυρνάμε μέσα και γύρω από την οργάνωσή μας με την – ως ένα βαθμό – δικαιολογημένη αυτοπεποίθηση ότι κατέχουμε εμείς και μόνο εμείς, στη σημερινή εποχή την αλήθεια και τη σωστή ερμηνεία του επαναστατικού μαρξισμού! Και λοιπόν...ποιο το αποτέλεσμα; Για χρόνια ατέλειωτα κυνηγάμε την ουρά μας!

Γι αυτό αν θέλουμε να ακουστεί η φωνή μας και να παίξουμε ένα σοβαρό και καθοριστικό ρόλο στους αγώνες του εργατικού – λαϊκού κινήματος **εδώ και τώρα χρειάζεται να προχωρήσουμε στην ομοσπονδιακή συγκρότηση ΜΕΤΩΠΟΥ των οργανώσεων της εξ - αρ.**

Ναι, καλό ακούγεται! Αλλά το πρόβλημα είναι πρωτίστως πολιτικό! Σωστά, από τις πολλές φορές που το έχουμε πει έχει καταντήσει το “πάτερ ημών” της απανταχού εξ-αρ.! Ωστόσο η ιστορία των επαναστατικών οργανώσεων μας αποκαλύπτει ότι: **Το πολιτικό με το οργανωτικό αλληλοεξαρτούνται και αλληλοεπηρεάζονται!** Με αυτή την έννοια, είναι φανερό και αποδεδειγμένο ότι είναι πολλά τα πολιτικά και προγραμματικά στοιχεία στα οποία υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στις υγιείς οργανώσεις της εξ-αρ, αυτά μπορούν να γίνουν η βάση του μετώπου και έτσι να γίνει το πρώτο αποφασιστικό βήμα για την επίλυση του οργανωτικού.

Γι αυτό θεωρώ σκόπιμο η μεγαλύτερη συνιστώσα της εξ-αρ, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ - έχοντας διορθώσει τα κακώς κείμενα όπως αυτά περιγράφονται στην απόφαση της πρόσφατης συνδιάσκεψης της - να πάρει την πρωτοβουλία και να καλέσει επίσημα και δημόσια τις εκτός αυτής, οργανώσεις και κύρια τις οργανώσεις που έχουν σχηματίσει την Ενωτική Πρωτοβουλία, σε συντροφικό διάλογο χωρίς ηγεμονισμούς και αρτηριοσκληρωμένες απόψεις για να βρεθούν τα κοινά πολιτικά και οργανωτικά σημεία για μια πλέρια δημοκρατική λειτουργία του μετώπου. ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ! ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ!

Είναι αυτονόητο ότι το μέτωπο θα συγκροτηθεί στα συνδικάτα, στους φοιτητικούς συλλόγους, Τ.Α. και σε κάθε συλλογική δραστηριότητα του εργατικού – λαϊκού κινήματος.

ΥΓ. Θεωρώ καλό, αλλά όχι και απαραίτητο στο μέτωπο να διατηρηθεί ο τίτλος **ΑΝΤΑΡΣΎΑ** μια και έχει ζωή 17 χρόνων – με τις αδυναμίες της – και έχει πολιτογραφηθεί σε μεγάλο κομμάτι του λαού.